

Butlletí de Prevenició d'Errors de Medicació

de Catalunya

Vol. 21, núm. extraordinari 2023

Butlletí de
**Prevenició d'Errors
de Medicació**
de Catalunya

- Normes de publicació dels casos clínics relacionats amb errors de medicació.

Normes de publicació dels casos clínics relacionats amb errors de medicació ■

Anna M. Jambrina i Neus Rams Pla. Servei d'Ordenació i Qualitat Farmacèutiques. Direcció General d'Ordenació i Regulació Sanitària. Departament de Salut.

■ Introducció

El "cas clínic" és una manera freqüent de presentar un treball en una revista científica i així ho recull l'apartat "Informació per als autors" de moltes publicacions biomèdiques. Consisteix en la presentació d'un informe comentat sobre un problema de salut d'un pacient en què es descriu la malaltia, els antecedents, el diagnòstic, les intervencions terapèutiques i l'evolució.¹

Habitualment s'informa de situacions que tenen un component clínic peculiar, perquè és una malaltia poc

freqüent o perquè les intervencions dels professionals sanitaris i les opcions terapèutiques són complexes o noves, o perquè hi ha hagut un problema relacionat amb la medicació.¹ Aquest últim escenari pot comportar un error de medicació, és a dir, un incident prevenible que pot ocasionar dany al pacient o donar lloc a una utilització inapropiada dels medicaments quan aquests estan sota el control dels professionals sanitaris, del propi pacient o del cuidador.²

El caràcter prevenible dels errors de medicació fa que es puguin adoptar mesures i/o estratègies preventives per tal d'evitar-los, fet que requereix que se'n tingui un coneixement previ. Per aquest motiu, la notificació de casos clínics relacionats amb errors de medicació produïts dins l'àmbit assistencial permet escenificar-ne la problemàtica i implementar estratègies de millora.

El Departament de Salut ha posat en marxa una nova iniciativa per donar a conèixer els casos clínics reals relacionats amb errors de medicació produïts dins l'àmbit sanitari català, amb la intenció de donar-los a conèixer als diferents professionals sanitaris a través del [Butlletí de Prevenició d'Errors de Medicació de Catalunya](#), per tal que en puguin obtenir un aprenentatge de l'experiència concreta.

Per a la presentació de casos clínics cal seguir les normes de publicació establertes que mostrem a continuació.

■ Normes de publicació dels casos clínics

La importància d'aquesta pràctica recau en la definició del cas, que ha d'incloure els següents apartats:

- ✚ Breu introducció del tema.
- ✚ Presentació del cas (dades demogràfiques del pacient –per exemple, el sexe i l'edat–, anamnesi, origen de l'error de medicació, causa de l'error i medicació implicada).
- ✚ Classificació de la gravetat de l'error de medicació –segons la classificació del *National Coordinating Council for Medication Error Reporting and Prevention*² i, si escau, descripció del tipus de dany produït al pacient.
*Els errors de medicació que hagin causat un dany al pacient hauran de ser notificats al [Centre de Farmacovigilància de Catalunya](#), excepte aquells derivats de la fallida terapèutica per omissió de tractament.
- ✚ Desenllaç del cas (recuperació o no del pacient).
- ✚ Accions realitzades pel professional sanitari i/o centre sanitari i propostes de millora per a la prevenció d'errors de medicació de la mateixa índole que el cas presentat.

Pel que fa a la redacció del cas clínic, s'han de seguir les següents premisses:

- ✚ S'ha de presentar en un document en Word.
- ✚ S'accepta tant en català com en castellà.
- ✚ S'ha d'incloure el títol, els autors i la filiació dels autors.
- ✚ S'aconsella una extensió màxima de 3.000 caràcters amb espais (des de la introducció fins a la bibliografia).
- ✚ El text ha de ser en el tipus de lletra calibri de les mides següents: títol 20, subtítol 12 i text 11; i amb interlineat d'1,5 en totes les seccions i marges de 2 centímetres.

- ✚ La primera vegada que aparegui una abreviatura en el text ha d'anar precedida pel terme complet a què es refereix.
- ✚ Les unitats de mesura s'expressaran en Unitats del Sistema Internacional.
- ✚ Les xifres decimals se separaran de les unitats mitjançant una coma i els milers s'han d'indicar mitjançant un punt.
- ✚ S'accepten un màxim d'una taula i una figura intercalades en el text o bé al final. Han d'estar citades al text.
- ✚ Si escau, cal incloure un apartat de referències bibliogràfiques, amb un màxim de 5 referències seguint la metodologia Vancouver.

Un cop lliurat el cas clínic, els membres del Comitè editorial del *Butlletí de Prevenció d'Errors de Medicació de Catalunya* l'avaluaran i decidiran si s'accepta o no per a la seva publicació seguint els criteris de selecció establerts en l'apartat següent.

Si el cas clínic se selecciona per a la seva publicació, es farà arribar al Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut, que revisarà la versió original del document i el traduirà al català o castellà segons correspongui.

A continuació, es faran arribar a l'autor o autors els comentaris que calgui revisar abans de tancar el document com a definitiu.

Finalment, quan es rebi el document, es maquetarà en el format adequat per a la seva publicació.

■ Criteris per seleccionar els casos clínics a publicar

El Comitè editorial del *Butlletí de Prevenció d'Errors de Medicació de Catalunya* revisarà el cas i n'acceptarà la publicació si compleix els següents criteris:

- ✓ La presentació del cas inclou la informació requerida per comprendre què és el que ha passat. S'hi especifica el tipus de pacient afectat (dades demogràfiques –per exemple, el sexe i l'edat–, i l'anamnesi), i es descriu el tipus d'error

de medicació, el seu origen i la causa, i la medicació implicada.

- ✓ Es descriu el tipus de gravetat de l'error i el dany associat, si escau.
- ✓ S'especifica el desenllaç en el pacient a causa del dany ocasionat per l'error –en recuperació, no recuperat, recuperat o desconegut.
- ✓ Es descriuen les accions realitzades pel professional sanitari i/o centre sanitari, i les propostes de millora per a la prevenció d'errors de medicació.
- ✓ El cas ha d'haver estat comunicat al [Sistema de Notificació d'Incidents de Seguretat dels Pacients de Catalunya](#) (si el professional té accés a la plataforma) i, en cas d'haver ocasionat un dany al pacient, s'ha d'haver notificat al [Programa de Targeta Groga](#).
- ✓ L'autor declara que no té cap conflicte d'interès que pugui influir en la publicació de les dades del cas.
- ✓ L'autor demostra que no hi ha dades personals que permetin identificar el pacient objecte del cas i declara que renuncia al consentiment del pacient.

■ Periodicitat de la publicació dels casos clínics

Es publicarà un cas clínic en cada número del *Butlletí de Prevenció d'Errors de Medicació de Catalunya* tant si està relacionat o no amb el tema de què tracti el Butlletí.

Els membres del Comitè editorial del Butlletí es reuniran de forma quadrimestral per revisar els casos clínics i els articles previstos per a cada número.

Finalment, es preveu la publicació de 4 butlletins l'any amb el desenvolupament d'un cas clínic real i l'article a tractar.

■ Referències bibliogràfiques

¹ Andreu Pérez D, Hidalgo Blanco MA, Moreno Arroyo C. The case report. *Enferm Nefrol.* 2018;21(2). Disponible a: <https://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2254-28842018000200009> [Consulta: gener 2023]

² National Coordinating Council for Medication Error Reporting and Prevention. Consumer Information for Safe Medication Use. Disponible a: <<http://www.nccmerp.org/consumer-information>> [Consulta: gener 2023]

Animem tots els professionals sanitaris i estudiants de farmàcia, medicina i infermeria a presentar els casos clínics que considerin d'interès per a ser publicats al *Butlletí de Prevenció d'Errors de Medicació de Catalunya*.

Els casos clínics es poden enviar a la següent adreça electrònica:
errorsmedicacio@gencat.cat

©2011. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut

Directora: Clara Pareja Rossell

Comitè editorial: Guillermo Bagaria, Eva Borràs, Ferran Bossacoma, Jordina Capella, Glòria Cereza, Cecilia Fernández, Anna M. Jambriña, Marta Leston i Neus Rams.

Conflicte d'interessos. Els membres del Comitè editorial declaren que no hi ha cap conflicte d'interessos relacionat amb els continguts d'aquesta publicació.

Subscripcions. Podeu formalitzar la vostra subscripció al Butlletí per mitjà de l'adreça de correu electrònic errorsmedicacio@gencat.cat, indicant-hi el vostre nom, cognoms i l'adreça de correu electrònic on el voleu rebre.

ISSN: 2013-3065

<http://medicaments.gencat.cat>